

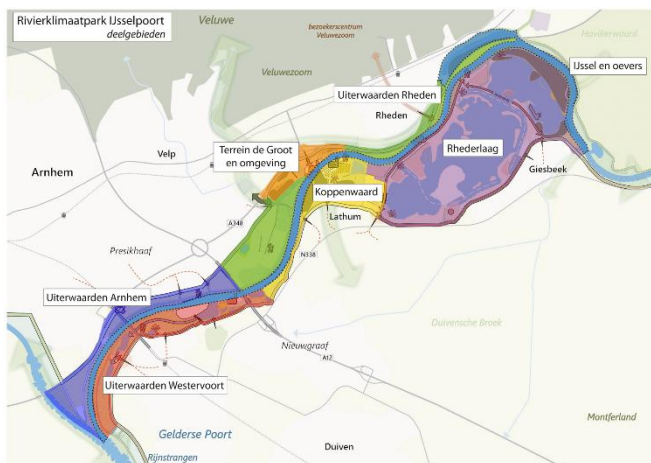
Natuurlijk Water

Jaargang 12, nr.6, oktober 2026

Nieuwsbrief Water Natuurlijk voor Midden-Nederland - waterschappen Vallei en Veluwe, Rijn en IJssel en Rivierenland

Meer ruimte voor de IJssel tussen Westervoort en Rheden

Met het project Rivierklimaatpark IJsselpoort wordt gewerkt aan een combinatie van waterveiligheid, natuurontwikkeling, een betere bevaarbaarheid en meer ruimte voor recreatie. Rivierklimaatpark IJsselpoort is daarmee een veelzijdig project dat zorgt voor toegankelijke uiterwaarden die klimaatextremen kunnen blijven opvangen. In totaal is hiervoor 65 miljoen euro beschikbaar. Het grootste deel komt van het Rijk, aangevuld met bijdragen van de provincie Gelderland, de betrokken gemeenten en Natuurmonumenten.

De eerste kilometers van de IJssel vormen een bijzonder deel van de rivier. Tussen Westervoort en Rheden is de rivier relatief smal en op veel plaatsen sterk vastgelegd met stenen en kribben. Daardoor is er weinig ruimte voor natuurlijke processen. Het Rivierklimaatpark moet daar verandering in brengen. Door obstakels uit de uiterwaarden te verwijderen en de rivier meer ruimte te geven, kan het water zich bij hoge afvoeren beter verspreiden. Volgens de plannen kan dit bij hoogwater leiden tot een waterstands-daling van bijna tien centimeter.

Een belangrijke stap is de verplaatsing van betonfabriek Struyk Verwo uit de uiterwaarden bij Westervoort. Een opvallend onderdeel van het project is de verhuizing van een betonfabriek. Het bedrijf ligt nu in de uiterwaarden en neemt daarmee ruimte in die ook voor de rivier van betekenis is. De verplaatsing kost minimaal drie miljoen euro. Tegelijkertijd wordt een oude havenarm naar de IJssel gedempt. Deze haveningang wordt al jaren niet meer gebruikt en is inmiddels verzand. Voor de scheepvaart vormt de

havenarm bovendien een obstakel, omdat hij bijdraagt aan verzanding van de vaargeul.

De vrijgekomen ruimte biedt kansen om de uiterwaarden opnieuw als onderdeel van het riviersysteem te laten functioneren. Dat is belangrijk voor de waterveiligheid, maar ook voor de ecologie.

Ook de leegstaande hal van steenfabriek De Groot wordt afgebroken. De kades van de oude steenfabriek worden verwijderd, zodat de IJssel meer vrij doorstroombare ruimte krijgt. Wel komt op een deel van het terrein een nieuw hotel.

Over een lengte van ongeveer vijf kilometer worden stenen verwijderd langs de oevers van de IJssel, zodat meer natuurvriendelijke oevers kunnen ontstaan. De maatregelen zijn onderdeel van de Europese Kaderrichtlijn Water, die inzet op verbetering van de ecologische kwaliteit van oppervlaktewater. De aanleg van deze oevers staat daarom hoog op de uitvoeringsagenda.

In de Velperwaard en Koppenwaard wordt bovendien het oobos uitgebreid tot in totaal 25 hectare. Ook komen er poelen voor de kamsalamander. Zo ontstaat meer variatie in het landschap en worden leefgebieden voor verschillende soorten versterkt. Langs de IJssel komen nieuwe wandelpaden en uitzichtplekken, waardoor bezoekers het rivierenlandschap van dichtbij kunnen beleven. Tegelijkertijd wordt gewerkt aan een betere bevaarbaarheid voor de binnenvaart. Daarmee krijgt het begin van de IJssel een nieuwe inrichting waarin verschillende functies samenkomen: ruimte voor water, herstel van riviernatuur, scheepvaart en recreatie. Het Rivierklimaatpark gaat daarmee verder dan alleen waterveiligheid.

De aanpak laat zien dat waterbeheer steeds meer draait om het vinden van ruimte voor natuurlijke processen. Door de rivier letterlijk meer ruimte te geven, kunnen waterveiligheid en natuurontwikkeling hand in hand gaan. De IJssel krijgt zo niet alleen meer ruimte om water af te voeren, maar ook om weer meer rivier te zijn.

Dat wil niet zeggen dat alles is gelukt. Uit het project is [de aanleg van twee nevengeulen geschrapt](#): bij Westervoort en bij Lathum in de Koppenwaard. Ook is het niet gelukt om de oude in onbruik geraakte scheepshelling bij Arnhem onderdeel te maken van het project Rivierklimaatpark IJsselpoort. De gemeente Arnhem denkt nog na over de herontwikkeling van deze plek.

Lijsttrekkers waterschappen Vallei en Veluwe, Rivierenland en Rijn en IJssel bekend!

Zaterdag 26 september zijn met trots Patricia de Cocq, Tom Brands, Antoinet Looman en ook Henk van Zeijts als lijsttrekkers gepresenteerd voor de waterschapsverkiezingen. Patricia en Tom worden namens Water Natuurlijk, Progressief Nederland, D66 en Volt Nederland lijsttrekker van een brede progressieve coalitie in Rivierenland en Vallei en Veluwe. Antoinette is namens ons lijsttrekker in Rijn en IJssel. Henk is de PRO-lijsttrekker geworden in Rijn en IJssel. De bekendmaking gebeurde in een gemoedelijke maar energieke bijeenkomst in het Nederlands Watermuseum. Met veel vertrouwen gaan we met onze lijsttrekkers de waterschapsverkiezingen van 17 maart 2027 in!

Tom Brands lijsttrekker in Vallei en Veluwe

Tom Brands is de lijsttrekker voor het waterschap Vallei en Veluwe namens Water Natuurlijk, PRO, Volt en D66.

Een stevig en sterk groen, sociaal en progressief geluid binnen Waterschap Vallei en Veluwe. En niet alleen een geluid, maar ook daadwerkelijk de koers bepalen en actie ondernemen. Daar wil ik me als lijsttrekker voor de gezamenlijke lijst van Water Natuurlijk, PRO, D66 en Volt voor inzetten. Met een gezamenlijke lijst en een gezamenlijk programma bundelen we de krachten om onze groene, sociale en progressieve idealen te verwezenlijken en te vertalen naar concrete en effectieve besluiten.

Want het is nodig binnen Waterschap Vallei en Veluwe om te blijven opkomen voor schoon water, verbetering van de biodiversiteit, meer urgentie voor het inspelen op klimaatverandering en het eerlijk verdelen van de lasten die deze opgaven met zich meebrengen. Dat het nog veel ambitieuzer kan en moet is evident.

De afgelopen bestuursperiode heb ik me met passie ingezet namens de PvdA voor de wateropgaven binnen ons waterschap met zeker ook aandacht voor de sociale opgaven. Een mooi wapenfeit is dat het ons is gelukt om de kwietschelding van de waterschapsbelasting maximaal en zo ruimhartig als mogelijk te maken. En we hebben vaak gepleit om nu actie te ondernemen en maatregelen te treffen om toekomstige generaties niet op te zadelen met problemen. Een gezonde balans tussen taken, kosten en de financiële positie van het waterschap, waarbij we niet afwentelen op de toekomst. We worden inmiddels bijna dagelijks geconfronteerd met de gevolgen van klimaatverandering en we ontkomen niet aan het nemen van meer en doeltreffende maatregelen. Ook blijven we oog houden voor sociale aspecten, zoals bijvoorbeeld een eerlijke lastenverdeling, inclusie en social return.

Samen met mijn vrouw en onze hond woon ik in het Veluwe dorp Ugchelen nabij Apeldoorn. Ik ben werkzaam voor de Gemeente Apeldoorn als gebiedsmanager voor het stadsdeel centrum en deze bestuursperiode lid van het Algemeen Bestuur van Waterschap Vallei en Veluwe als fractievoorzitter van de PvdA/PRO fractie en commissievergaderingvoorzitter. In het verleden was ik o.a. afdelingsvoorzitter van de PvdA Apeldoorn. Ik ben een resultaatgerichte, pragmatische, realistische, kalme en nuchtere verbinder die graag samenwerkt en dingen voor elkaar krijgt.

Tom Brands
Lijsttrekker Vallei en Veluwe

Patricia de Cocq lijsttrekker in Rivierenland

Patricia de Cocq is verkozen als lijsttrekker namens Water Natuurlijk, PRO, D66 en Volt in het waterschap Rivierenland.

Bij het online referendum onder de leden van Water Natuurlijk en PRO in het gebied van Rivierenland heeft maar liefst 74 procent van de stemmers zijn voorkeursstem uitgebracht op Patricia de Cocq. Het bestuur van Water Natuurlijk Midden-Nederland wil Patricia van harte feliciteren! Hierbij een eerste reactie van Patricia;

Dank voor jullie vertrouwen!

Heel veel dank voor het vertrouwen dat jullie in mij hebben uitgesproken. Ik ben vereerd dat ik de gezamenlijke lijst van Water Natuurlijk, PRO, D66 en Volt mag aanvoeren bij de waterschapsverkiezingen van 2027.

In de afgelopen vier jaren heb ik ervaren hoeveel energie het geeft om samen met een betrokken fractie, kandidaten, leden en partners aan onze idealen te werken. Het is bijzonder om nu opnieuw het vertrouwen te krijgen om hierin voorop te gaan.

De komende tijd gaan we samen aan de slag. De opgaven zijn groot: klimaatverandering, waterbeschikbaarheid, waterkwaliteit, biodiversiteit en de druk op de ruimte vragen om keuzes voor de toekomst van waterschap Rivierenland. Ik heb er ontzettend veel zin in om die uitdagingen samen aan te gaan. Met een positieve, energieke en verbindende campagne, waarin we duidelijk maken waar we voor staan én zoveel mogelijk mensen enthousiast maken voor onze plannen en idealen.

Een goede campagne maken we samen. Met onze kandidaten, leden, vrijwilligers en partners. Ik kijk ernaar uit om de komende maanden veel mensen te spreken, nieuwe verbindingen te leggen en er samen vol energie voor te gaan. Dank voor jullie vertrouwen. Ik ben er klaar voor. Laten we er samen helemaal voor gaan!

Patricia de Cocq
Lijsttrekker Rivierenland

Antoinet Looman lijsttrekker in Rijn en IJssel

LIJSTTREKKER

 Water Natuurlijk
Waterschap Rijn en IJssel

Juist in deze tijd, waarin klimaatverandering, piekbuien en droogte direct voelbaar worden, is er behoefte aan leiderschap dat verbindt in plaats van verdeelt. Antoinet ademt die visie. Zij staat voor een waterschap dat midden in de samenleving staat en kiest voor een gezonde balans tussen mens, water en natuur.

Met haar brede netwerk en jarenlange ervaring als heemraad is zij de aangewezen persoon om Water Natuurlijk een krachtig gezicht te geven in het bestuur en in het gebied.

Zij gaat zich met volle kracht inzetten voor schoon water, een rijke natuur en een herkenbare, groene stem in onze regio.

Samen bouwen we aan een sterke campagne en een nog groener waterschap.

Veel succes, Antoinet!

Water verbindt natuur, landbouw en landschap in de Gelderse Vallei

In het gebied tussen de Veluwe, de Randmeren en de Utrechtse Heuvelrug ligt een belangrijke kans om natuurlijke processen te herstellen. Water is daarbij de verbindende kracht. De [Veldbeek speelt hierin een sleutelrol](#). Het huidige watersysteem is voor een groot deel ingericht om water zo snel mogelijk af te voeren. Dat was begrijpelijk vanuit de landbouwkundige inrichting van het gebied, maar past steeds minder bij de omstandigheden van nu. Langdurige droogte wordt afgewisseld met perioden waarin in korte tijd veel regen valt. Een systeem dat water vooral afvoert, vergroot in droge tijden de verdroging en kan bij piekbuien juist voor wateroverlast zorgen.

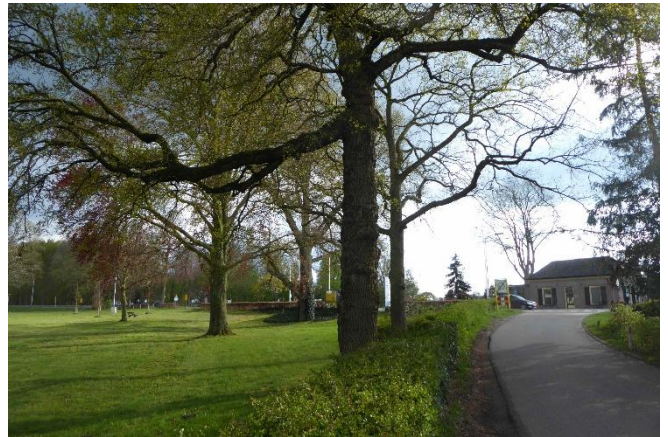
Door beken en laagtes meer ruimte te geven, en sloten minder diep te maken, kan water langer in het gebied blijven. Dat is goed voor beeknatuur, natte graslanden en bossen, maar ook voor de landbouw en de leefomgeving. Gelukkig lijkt de [recent gepubliceerde Aanpak Veluwe](#) van de provincie Gelderland die urgentie ook te zien.

Voor Water Natuurlijk is dit een belangrijk uitgangspunt: water is geen probleem dat zo snel mogelijk moet worden afgevoerd, maar een natuurlijke kracht die we verstandig moeten benutten. Een gezonde waterhuishouding begint met een landschap dat water kan vasthouden. Dat maakt het gebied weerbaarder tegen zowel droogte als extreme neerslag.

Daarmee ontstaat bovendien een sterke verbinding tussen water en natuur. Planten en dieren profiteren van natte verbindingzones en een gevarieerd landschap. Voor soorten die zich door het veranderende klimaat moeten verplaatsen, zijn dergelijke verbindingen essentieel. Het Groene Valleilint kan zo tegelijkertijd een ecologische verbinding én een robuuste waterverbinding worden.

Dat vraagt om samenwerking en om een langetermijnperspectief. Provincie, gemeenten, waterschap, natuurorganisaties, landgoedeigenaren en agrariërs hebben elkaar nodig om het watersysteem daadwerkelijk te herstellen. De recente aandacht voor het Groene Valleilint en de Veldbeek biedt daarvoor een belangrijke basis.

Natuurlijk water als drager van de IJsselvallei

Water is misschien wel de belangrijkste kracht die het landschap van de IJsselvallei heeft gevormd. Tussen de Veluwe en de IJssel loopt een fijnmazig watersysteem van sprenge, beken, weteringen, kwelgebieden en uiterwaarden. Het water verbindt hoge en lage gronden, natuur en landbouw, dorpen en rivier.

Het [Masterplan IJsselvallei](#) van al weer een paar jaar geleden laat zien hoe sterk het gebied van oudsher met water verbonden is. Op de flanken van de Veluwe komt grondwater aan de oppervlakte. Het stroomt via sprengbeken en beken richting de lagere delen van de vallei en uiteindelijk naar de IJssel. In het verleden werd dat stromende water benut voor onder meer papier- en korenmolens. Tegelijkertijd was water een bron van overlast. Dijken, weteringen en polders werden aangelegd om het water af te voeren en het land bewoonbaar en bruikbaar te maken.

Door klimaatverandering krijgen we te maken met langere perioden van droogte, maar ook met hevige neerslag en nattere winters. Het traditionele uitgangspunt – water zo snel mogelijk afvoeren – voldoet daardoor steeds minder. In plaats van regenwater zo snel mogelijk via sloten en gemalen naar de rivier te leiden, kan water langer worden vastgehouden in de bodem, in beekdalen, sloten, weteringen en natuurgebieden.

Wanneer op de flanken van de Veluwe meer water wordt vastgehouden, kan dat bijdragen aan het verminderen van verdroging op het Veluwemassief. Daarmee wordt een natuurlijker watersysteem niet alleen een middel tegen wateroverlast, maar ook tegen droogte en achteruitgang van natuur.

De IJsselvallei kan zo uitgroeien tot een landschap waarin water niet langer iets is dat zo snel mogelijk moet verdwijnen, maar juist een kwaliteit die we koesteren. Een landschap waarin beek, bodem, grondwater en rivier weer meer met elkaar verbonden zijn. Natuurlijk water als basis voor een vitale, weerbare en veelkleurige IJsselvallei.

Peilbesluit Vijfheerenlanden: ruimte voor hoger zomerpeil, maar de toekomst vraagt meer

Het Algemeen Bestuur van waterschap Rivierenland heeft op 28 september het nieuwe peilbesluit voor de Vijfheerenlanden vastgesteld. Het besluit is een stap vooruit in het remmen van bodemdaling en CO₂-uitstoot. Maar voor Water Natuurlijk is ook duidelijk: met alleen het aanpassen van de waterpeilen op basis van de huidige functie komen we er niet. De toekomst van het veenweidegebied vraagt om gezamenlijke keuzes over de inrichting en het gebruik van het gebied.

Het peilbesluit kent een lange voorgeschiedenis. Bij het vaststellen van de uitgangspunten voor het peilbesluit nam het Algemeen Bestuur in februari 2024 unaniem een motie aan om – waar dat mogelijk is – het waterpeil te verhogen tot in de afdekkende kleilaag. Daarmee zou de grondwaterstand hoger komen te liggen en kan de oxidatie van het veen worden verminderd. Dat helpt om bodemdaling en CO₂-uitstoot tegen te gaan. Bij de uitwerking van het peilbesluit bleek echter dat een drooglegging van 40 centimeter tot te veel natschade voor de landbouw zou leiden. Daarmee ontstond een duidelijke spanning: wat vanuit klimaat en bodemdaling wenselijk is, kan niet zonder meer binnen het huidige gebruik van het gebied worden gerealiseerd.

Het nieuwe peilbesluit zoekt daarom naar een tussenstap. De ruimte binnen het zomerpeil wordt vergroot: de bovenmarge gaat van 5 naar 10 centimeter. Daardoor kan het waterpeil hoger worden ingesteld als de omstandigheden dat toelaten om zo extra veenoxidatie door droogte te beperken. Het waterschap gaat hiervoor een protocol opstellen. Daarnaast volgt het nieuwe peilbesluit gemiddeld ongeveer 66 procent van de gemeten bodemdaling met een peilaanpassing. De bodemdaling wordt daarmee dus niet volledig gecompenseerd. Hierdoor komt het grondwater ten opzichte van het maaiveld geleidelijk hoger te staan. Volgens de berekeningen van het waterschap kan dit, wanneer de extra ruimte van de zomerpeilen maximaal wordt benut, leiden tot een CO₂-reductie van bijna 20 procent ten opzichte van de situatie bij het vorige peilbesluit uit 2013. Voor Water Natuurlijk is die vermindering van de CO₂-uitstoot goed nieuws. Tegelijkertijd moeten we eerlijk zijn over wat het betekent: bijna 20 procent minder uitstoot is

een flinke stap, maar betekent ook dat een groot deel van de uitstoot en bodemdaling blijft bestaan.

De Vijfheerenlanden is voor een belangrijk deel een veenweidegebied. Wanneer veen droogvalt, komt het in aanraking met zuurstof en oxideert het. Daarbij komt CO₂ vrij en verliest de bodem volume. Het maaiveld daalt vervolgens verder, waardoor op termijn opnieuw lagere waterpeilen nodig kunnen zijn om de bestaande functies te blijven faciliteren. Zo ontstaat een zichzelf versterkende neerwaartse spiraal. Dat roept een fundamentele vraag op: hoe lang kunnen we het waterpeil blijven aanpassen aan het huidige gebruik, als de bodem en het klimaat ondertussen veranderen?

Precies daarom dienden Water Natuurlijk, Partij voor de Dieren en AWP tijdens de vergadering een motie in: 'Functie volgt klimaat'. De boodschap achter deze motie is dat het waterschap deze vraag niet alleen kan oplossen. Als het huidige landgebruik vraagt om een drooglegging die vanuit het oogpunt van bodemdaling en klimaat steeds moeilijker houdbaar wordt, zijn ook andere overheden en partijen aanzet. De motie riep daarom op om op korte termijn het gesprek aan te gaan met onder meer het Utrechtse provinciebestuur, Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden en de betrokken gemeenten. Doel is om gezamenlijk afspraken te maken over de toekomstige inrichting van het veenweidegebied en over de functies die daar op langere termijn mogelijk zijn. Ook moet worden gekeken welke ondersteuning nodig is als functies moeten veranderen, bijvoorbeeld door omvorming of uitkoop. Helaas kon de motie niet rekening op voldoende steun.

Het nieuwe peilbesluit is een stap in de goede richting. De extra 10 centimeter ruimte voor het zomerpeil biedt mogelijkheden om het veen natter te houden en bodemdaling en CO₂-uitstoot verder te beperken. Maar voor een werkelijk toekomstbestendige Vijfheerenlanden is meer nodig. Daarom wil Water Natuurlijk dat provincie, gemeenten, waterschap, landbouw, natuurorganisaties en andere betrokkenen samen het gesprek voeren over de toekomst van het gebied. Niet pas wanneer het huidige systeem vastloopt, maar nu. Want uiteindelijk gaat de vraag niet alleen over welk peil we morgen in de sloot zetten, maar vooral over welk landschap we over 30 of 50 jaar in de Vijfheerenlanden willen hebben.

Afscheid fractievoorzitter Astrid Meier

Onze fractievoorzitter Astrid Meier heeft op 13 september afscheid genomen van het waterschap Vallei en Veluwe, nadat ze 11 ½ jaar trouw en vol passie Water Natuurlijk heeft vertegenwoordigd in het Algemeen Bestuur. Veel collega's binnen het waterschap van diverse politieke partijen hebben met veel waardering met haar samengewerkt. En veel partijgenoten hebben zich gedurende die tijd samen met haar ingezet voor onze groene en blauwe doelen. De eerste twee periodes was zij fractievoorzitter, terwijl wij een heemraad leverden. De laatste periode brachten wij in de oppositie door. De monsterzege van de BBB van nul naar zes zetels zorgde ervoor dat Astrid in 2023 oppositieleider in het Algemeen Bestuur werd. Een rol die ze op een verbindende en tegelijkertijd positief kritische wijze vervulde. Daarbij wist Astrid ongelooflijk veel van ons gedachtengoed stevig te verankeren in de Bestuursagenda 2023-2027. Dat tekent Astrid ook: de inhoud was voor haar het allerbelangrijkst

Astrid is geëmigreerd naar Frankrijk, naar de prachtige Morvan. Een lang gekoesterde wens, die toch nog iets eerder kwam dan gepland. Van daaruit gaat zij verder met haar eigen bedrijf en zal zij nog regelmatig in Nederland zijn. En minstens zo belangrijk: in haar nieuwe omgeving kan ze haar 'natuurlijke' dromen verdere invulling geven met fruitbomen, struiken, natuur enzovoort enzovoort.

In de fractie en in Vallei en Veluwe zullen we de stem en de inbreng van Astrid zeker missen. Je kunt niet aan Astrid denken zonder de woorden 'water en bodem sturend', 'met het oog op de komst', 'niet afwentelen' en 'circulariteit' voorbij te horen komen in je gedachten. En de opdracht die Astrid bij de laatste algemene beschouwing aan iedereen meegaf, zullen we blijven oppakken: 'We hebben de aarde niet van onze ouders geërfd, maar wij hebben de aarde van onze kinderen te leen.' De blik vol gericht op het werken aan een gezonde toekomst!

Binnen Water Natuurlijk nemen we binnenkort nog een keer afscheid van Astrid. Hoewel, afscheid? Voorzover ik weet is de eerste oud-collega al naar haar onderweg in Frankrijk.

We bedanken Astrid voor haar grote inzet en wensen haar een heel mooie toekomst, als in Frankrijk.

*Hans de Goede
Fractievoorzitter Water Natuurlijk Vallei en Veluwe*

Bestrijdingsmiddelenbeleid loopt uit de hand

In het [Convenant 'gewasbeschermingsmiddelen'](#) heeft een beperkt aantal partijen vrijblijvende procesafspraken gemaakt om het gebruik van bestrijdingsmiddelen te reguleren voor de periode tot 2040. De verantwoordelijke staatssecretaris heeft bij de voorbereiding gevraagd om een brede, evenwichtige samenstelling van de convenantpartners. Die ontbreekt nu volledig. De ondertekenaars van het convenant bestaan momenteel alleen uit overheden en vertegenwoordigers vanuit de land- en tuinbouw en de supermarktwereeld. Niet vertegenwoordigd zijn de drinkwaterbedrijven, de natuurterreinen, consumentenbelangen en natuur- en milieuorganisaties. Dat maakt dat belangen zeer scheef en eenzijdig vertegenwoordigd worden bij de uitwerking van dit convenant.

Water Natuurlijk is van mening dat een snelle en niet-vrijblijvende reductie van emissies noodzakelijk is. De [Unie van Waterschappen stelt zelf](#) dat méér nodig is om de waterkwaliteit daadwerkelijk op orde te brengen. Wij willen niet dat vooral wordt ingezet op efficiënter spuiten, precisietechnieken en nieuwe middelen. De eerste stap moet zijn: voorkómen dat bestrijdingsmiddelen nodig zijn, door weerbare teelten en natuurlijke plaagbestrijding. Technologie kan daarbij helpen, maar mag bronreductie niet vervangen.

Het huidige hoofdlijnenconvenant bevat vooral procesafspraken. Het is bovendien op zichzelf niet juridisch bindend; de daadwerkelijke reductiedoelen moeten nog in deelconvenanten worden uitgewerkt. Voor Water Natuurlijk moet duidelijk zijn: welke stoffen worden gereduceerd, met hoeveel, wanneer en wie is verantwoordelijk als doelen niet worden gehaald?

Monitoring alleen is niet genoeg. Waar bestrijdingsmiddelen in het water worden aangetroffen, moet snel duidelijk worden waar ze vandaan komen en welke partij moet ingrijpen. Bij structurele normoverschrijdingen moet bron-aanpak volgen, inclusief aanscherping of beëindiging van toelating waar nodig.

Wat betreft Water Natuurlijk in waterschap Vallei en Veluwe betreft, [zet het waterschap geen handtekening onder dit convenant](#) zolang de belangen van drinkwaterwinning, natuur, consumenten en milieu alsnog op een evenwichtige wijze worden vertegenwoordigd bij het convenant.

Dit is eens te meer van belang, nu de Nederlandse overheid in de Europese Unie akkoord is gegaan met een nog verdere afzwakking van het Europese bestrijdingsmiddelenbeleid. Hier kun je overigens een [petitie tekenen tegen nog verdere verslapping](#) van het Europese toelatingsbeleid voor bestrijdingsmiddelen.

Water Natuurlijk zeer kritisch op voortzetten grondwateronttrekking door Parenco

Papierfabriek Smurfit Westrock Parenco in Renkum heeft eind augustus van Gedeputeerde Staten van Gelderland een nieuwe omgevingsvergunning gekregen voor de revisie en uitbreiding van de fabriek. Water Natuurlijk maakt zich zorgen over de gevolgen voor het watersysteem en vindt dat de vergunning onvoldoende zekerheid biedt over de noodzakelijke vermindering van de grondwateronttrekking. Het gaat om een grote grondwateronttrekking aan de voet van de Veluwe. De maximale onttrekkingsruimte is inmiddels teruggebracht tot 4,7 miljoen kubieke meter per jaar. Dat is een verbetering ten opzichte van de eerdere vergunning, maar voor Water Natuurlijk is daarmee de kern van het probleem niet opgelost.

De omgeving van Renkum is hydrologisch kwetsbaar. De grondwateronttrekking heeft gevolgen voor het grond- en oppervlaktewatersysteem en daarmee voor natuur en beken in de omgeving. In de zienswijze van het waterschap wordt expliciet gewezen op de mogelijke effecten op het Natura 2000-gebied Veluwe, de Heelsumse Beek en het grondwaterlichaam Zand Rijn-Midden. Dat is voor Water Natuurlijk een belangrijk uitgangspunt. Grondwater is niet alleen een productiemiddel voor een bedrijf. Het is ook essentieel voor grondwaterafhankelijke natuur, beken en de veerkracht van het hele watersysteem. Parenco heeft aangegeven verdere besparingen in het grondwatergebruik te willen realiseren. Ook zijn door de

provincie eerder een waterbesparingsplan en een haalbaarheidsstudie naar het gebruik van oppervlaktewater verplicht gesteld.

Het is volgens ons onvoldoende om te zeggen dat verdere vermindering wordt onderzocht. Er moet duidelijk zijn hoeveel grondwater wordt bespaard, op welke termijn en hoe daarop wordt gecontroleerd. Waterbesparing mag geen ambitie voor de lange termijn blijven. De vergunning moet zekerheid bieden over daadwerkelijke vermindering.

Extra urgentie komt vanuit de Europese Kaderrichtlijn Water (KRW). In de [zienswijze van het waterschap](#) wordt gesteld dat de grondwateronttrekking negatieve effecten heeft op nabijgelegen natuur- en waterlichamen en dat maatregelen nodig zijn om verdroging tegen te gaan. Het waterschap vroeg daarom om uiterlijk 1 januari 2027 maatregelen vast te leggen die aan de KRW-vereisten voldoen, met handhaafbare en toetsbare voorschriften. Voor Water Natuurlijk is dat een cruciaal punt. Als het watersysteem al onder druk staat, moet de vergunning niet alleen ruimte bieden voor de huidige situatie, maar ook een duidelijke route bevatten naar herstel.

Een andere vraag is of grondwater wel de meest logische bron is voor industrieel gebruik. Het beleid van provincie en waterschap gaat uit van efficiënt en hoogwaardig gebruik van grondwater. Waar geschikte alternatieven beschikbaar zijn, moet het gebruik van grondwater zoveel mogelijk worden voorkomen. In de zienswijze wordt papierfabricage daarom genoemd als een vorm van gebruik waarvoor alternatieven serieus onderzocht moeten worden.

De zienswijze van het waterschap wijst daarnaast op een ander aandachtspunt: bij de verwerking van grote hoeveelheden oud papier en karton kunnen PFAS en andere Zeer Zorgwekkende Stoffen aanwezig zijn. Het waterschap vindt dat in de vergunning onvoldoende duidelijk is vastgelegd hoe met deze risico's wordt omgegaan en hoe verspreiding naar bodem en water wordt voorkomen.

Nu de vergunning is verleend, hebben Water Natuurlijk, PvdA, AWP, Natuurterreinen en Partij voor de Dieren [gezamenlijk vragen gesteld aan het dagelijks bestuur](#) van Waterschap Vallei en Veluwe. Zij willen weten in hoeverre de eerdere zienswijze van het waterschap daadwerkelijk in de definitieve vergunning is verwerkt. Ook vragen zij of het waterschap aanleiding ziet om bezwaar te maken tegen onderdelen van de verleende vergunning.

Word nú lid van Water Natuurlijk!

Ook voor een meer natuurlijk waterbeheer? [Word nú lid](#) van Water Natuurlijk!

Agenda

Lezing over grondwater en oppervlaktewater in Ede

Stichting Milieuwerkgroepen Ede organiseert deze lezing door Flip Witte.

Ede, Publieksboerderij De Proosdij,
vrijdag 9 oktober 2026, 19.30u

Netwerkdag aquathermie

Aquathermie biedt grote kansen, maar de weg van potentie naar project blijft voor veel partijen hobbelig. Daarom organiseert de Unie van Waterschappen op 12 november de Netwerkdag Aquathermie in een stroomversnelling.

[Meer info](#)

Donderdag 12 november 2026

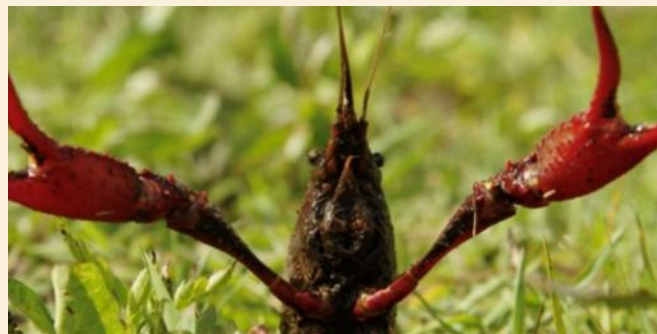
Watercafé uitheemse rivierkreeften

Amerikaanse rivierkreeften zijn voor de waterschappen een groeiend probleem. De rivierkreeften tasten oevers aan en brengen schade toe aan onze flora en fauna. Kwetsbare ecosystemen worden bedreigd.

Donderdagavond 26 november houden twee fracties van Waterschap Rivierenland (Water Natuurlijk en PRO) in LUX Nijmegen een Watercafé: wat is er aan de hand, wat kunnen we doen?

Toegang: gratis, [reserveer binnenkort je kaartje bij LUX Lux Nijmegen](#), donderdag 26 november, 20.00-21.30u

Uitheemse rivierkreeften rukken op

In grote delen van Nederland vormt de uitheemse rivierkreeft een ware plaag. Deze soort veroorzaakt aanzienlijke schade aan waterplanten, oevers en inheemse fauna. Ze graven holen in oevers, eten eieren en jonge vissen en amfibieën en knippen waterplanten af. Dit verstoort het ecologisch evenwicht, verslechtert de waterkwaliteit en maakt het moeilijker om de doelen uit de Kaderrichtlijn Water te halen. De waterschappen willen daarom dat de uitheemse rivierkreeft tot een beheersbare populatie wordt teruggebracht. Maar welke aanpak is daarbij het meest effectief?

Tijdens het Watercafé in LUX op 26 november spreekt Henk de Vries van de Vlinderstichting over de problemen die de uitheemse rivierkreeft veroorzaakt. Henk is senior projectleider en werkt aan goed beheer van laagveenmoerassen. Hij zal in het bijzonder ingaan op de effecten van deze kreeften op libellen, krabbenscheer en de groene glazenmaker.

Ook Mariëlle van Riel is te gast. Mariëlle van Riel werkt als aquatisch ecooloog bij Stichting Bargerveen. Ze heeft onderzoek gedaan naar invasieve exoten, en kijkt daarbij of een ecosysteemaanpak bij kan dragen aan het voorkomen van dominantie van invasieve soorten. Deze aanpak richt zich op het herstellen en versterken van ecologische processen in aangetaste wateren die het verloop van een invasie kunnen sturen, waardoor ecosystemen minder kwetsbaar worden voor invasies.

Na de verhalen gaan de sprekers in gesprek met de zaal. Hoe moeten we omgaan met deze invasieve rivierkreeften? Welke aanpak heeft de voorkeur? Wat kunnen de waterschappen doen?

Natuurlijk Water

Nieuwsbrief automatisch toegestuurd krijgen? Dat kan [via deze link](#)

Bijdragen voor deze nieuwsbrief (ook van niet-leden van Water Natuurlijk) zijn van harte welkom!

Contact:

waternatuurlijkmn@gmail.com

Komt de nieuwsbrief in je spambox terecht? Neem dan dit mailadres op in je adressenlijst.

Volg ons op sociale media

Steun Water Natuurlijk!
Doe mee en [word lid!](#)

